

CZ.1.07/1.5.00/34.0641
VY_32_INOVACE_PB.1.07

Ročník: **ZD – 3**

Tematická oblast: **Přestavby budov**

Tematický okruh: **Základy budov**

Téma: **3 / 1 Příčiny a projevy poruch základů, způsoby jejich zjišťování**

Zpracoval: **Robert Sventek**

Datum vytvoření: **26.8.2012**

Anotace: Zpracovaný materiál slouží k podání výkladu o příčinách a projevech poruch základů, způsobech jejich zjišťování. Žákům je postupně dle jejich možností vnímání a specifickým podmínkám výuky předložen studijní materiál ulehčující pochopení probírané tematiky.

Použité zdroje: Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce, nakladatelství PARTA, Praha 2006, ISBN: 80-7320-018-X,

1) Příčiny a projevy poruch základů

V mnoha případech jsou příčiny poškození budov v základech. Určení závady je dosti složité a záleží na zkušenostech a odbornosti pracovníka, který má za úkol poškozenou budovu opravit.

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ3nCXf9kJZ0FlyWQbJrFpoPlbjf2WhRRtNEXuuCyBmLSFYeFi>

<http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSeDgpavftEdPcBFL5UVb136YdHhTEh3Rv3wXGYJm8hs4qsoOXHKw>

http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTIPaNc8Hj9EwKDdKf861RSvG_npcMrwf5VpQnnICRk92PNkmF2Hgv

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce,
nakladatelství PARTA, Praha 2006*

Poruchy základů mohou být způsobeny následujícími činiteli:

- částečné podmáčení základů a nerovnoměrné sedání

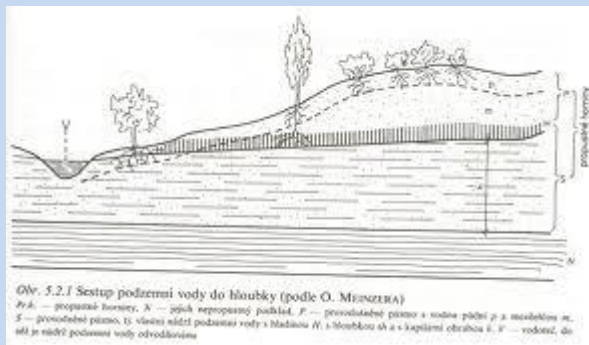
<http://t0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRWoNFJdgaf8Trb9ye0tpdNIDMBiBnca79Aq2ducRZMKfHhnSwO>

- poruchy způsobené promrzáním základů

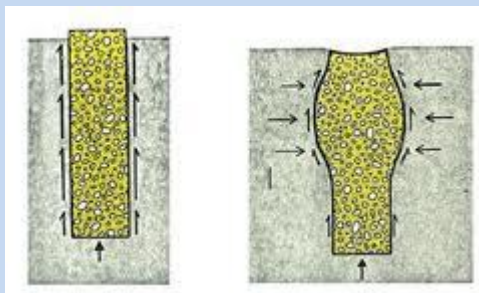
<http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRSThWCCHR4EESdyuCeI8Tb6JT-S6eolmCYdD4qrVAhPv IMWWDvQ>

- poruchy způsobené vlivem agresivní spodní vody

http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSUKtdnVuDA3_HdLE8oAaAOvFN2-D99pRdfhB2dXNq57V0uutSfog

- poruchy způsobené vlivem deformace a změn v základové půdě

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRzbPbhh0wOUso1FDrCG5QRSTNvN-x-JFZ9wKhMBut3vdzq9V35>

Poruchy běžných základů se mohou zlepšit:

- zpevněním základů (injektáží základů)

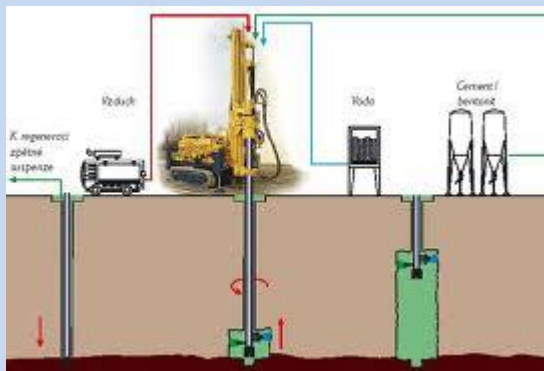
http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQH5TD2RHQ5uNIWVVv4eh7RPO_uHrAp35c5REQI6ptOjYMxY_YwOw

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
 Při zpracování využita učebnice Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce,
 nakladatelství PARTA, Praha 2006

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQGo95kODXYguvelSt67sTy4LUvMsUyVgfgBALRBDNh1hkHC2Eq>

- zpevněním základového podloží (injektáží zemin)

<http://t1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRzlcWUpqHL2OwnKp9CEu402jU-ICMFy-dgiRtiTMVufdQ-Kvp4kA>

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce,
nakladatelství PARTA, Praha 2006*

http://t0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQOe808cm46gvgPaJ-99Fo_mSEhj7-rg-Nm7Zf8WxBQK_pXg9b5Q

Jinou možností je rozšíření plochy základů podchycením, prohloubením a rozšířením základů, případně provedením pilot (mikropilot), které přenesou zatížení do únosnějšího podloží nebo se mohou navrhnout jako plovoucí.

http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTBvGD3jR0ksJfT3xa3moyN5H7F46HZPYw9Toe7xFP_cL0g3tdQ

Všechny způsoby, které zmenší nebo odstraní poklesy základů jedné budovy, mohou negativně ovlivnit sousední objekty.

2) Způsob zjišťování poruch základů

Příčina poruchy	Projevy poruchy
NEDOSTATEČNÁ HLOUBKA ZÁKLADŮ	Mráz způsobuje trhliny u takových staveb, jejichž základy jsou v zámrazné hloubce. Zmrzlá zemina nabude na objemu a vytlačí směrem nahoru základ i s budovou. Je proto důležité dbát na stavbu základů v nezámrazné hloubce (500 mm na skále, 800 mm na písku a šterku, 1200 mm v jílovitých zeminách). Zjištění: trhliny, vypouklé mazaniny, popř. přízemní podlahy.
NESTEJNĚ ÚNOSNÁ ZEMINA	Jednotlivé části stavby nerovnoměrně sedají a vznikají trhliny. Zjišťujeme, jak je trhlina otevřena. Je-li trhlina rozevřená nahoře – základ poklesl na straně trhliny. Trhlina rozevřená směrem dolů – došlo k poklesu ve střední části stavby.
ZMĚNA HLADINY PODZEMNÍ VODY	Podzemní hladina může poklesnout (suchem) anebo naopak se navýšit (dlouho trvající deště, povodně). Poruchy v budově mohou také vzniknout např. prasklým vodovodním potrubím nebo kanalizací. Tím dojde ke zvětšení obsahu vody v zemině, tato je méně únosná a dojde k poklesu základů. Zjištění: trhliny, prosakující voda.
ZATÍŽENÍ SOUSEDNÍMI STAVBAMI	K trhlinám může dojít ve stavbách, které jsou založeny různým konstrukčním systémem (piloty x základová deska), nestejnou výškou stavby a tím se projevuje i jejich různorodé zatížení základové půdy. Zjištění: vyšší stavba strhává s sebou budovu nižší, trhliny jsou v diagonálách a pokud bychom vedli pomyslnou kolmici na trhlinu, ukáže nám tato místo poklesu.
OTŘESY PŮDY TĚŽKOU DOPRAVOU	K trhlinám, či poškození dochází u staveb, které stojí v blízkosti dálnic, železnic, ale i v centru měst nebo vesnic, kudy prochází nedostatečně zpevněná komunikace, která byla vystavěna pro její nižší zatížení. Zjištění: trhliny stejné jako u poklesu zeminy, trhliny kolem oken, dveří. Opět určujeme místo poškození podle směru trhliny.
PODMRZÁNÍ ZÁKLADŮ	Viz. Nedostatečná hloubka základů.
PODTUNELOVÁNÍ PODDOLOVÁNÍ	Může nastat velmi nebezpečná situace, při které může dojít k propadu části, popř. celé stavby.

Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce, nakladatelství PARTA, Praha 2006, ISBN: 80-7320-018-X

Po zjištění příčin poruch se přistupuje k těmto rekonstrukcím základů:

- podezdívání základů

<http://t2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQdqJteDPXeuOKoFN14Yxamv2WXg16nVQGkmeqz7PkLfDMHfQP03Q>

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Přestavby budov pro odborná učiliště, obor vzdělávání Zednické práce, nakladatelství PARTA, Praha 2006

- rozšiřování základů

<http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSfegic1vzSn8VsMB6L4nnYZ1aVM8Oi3gWvrf6fgyXsKU5w0VPD>

- zpevňování základové půdy

http://t0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcStebbDjta8QY8v1YyrK9LmqygbDArfGrTbflWQOdv_UigeZd893Q